

กรมปศุสัตว์ใช้ 'หญ้าเนเปียร์ปากช่อง 1' นำร่องลดต้นทุนอาหารสัตว์ คืนความสุขให้เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์อย่างยั่งยืน

วันนี้เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในประเทศประสบปัญหาในการดำเนินอาชีพค่อนข้างมาก ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเรื่องรายได้ ปัญหาเรื่องต้นทุนการผลิต ปัญหาในเรื่องพื้นที่ในการเลี้ยงสัตว์ ปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ปัญหาเรื่องสุขภาพสัตว์ที่ส่งผลให้ไม่ได้ผลผลิตอย่างเต็มที่ ฯลฯ

สำหรับปัญหาของต้นทุนการผลิต โดยเฉพาะเรื่องต้นทุนอาหารสัตว์นั้นเป็นปัญหาใหญ่ เพราะนับเป็นค่าใช้จ่ายตั้งแต่ร้อยละ 50-80 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมดตามประเภทของสัตว์ที่เลี้ยง แต่อย่างไรก็ตาม หากสามารถลดต้นทุนด้านอาหารได้ เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ก็จะมีโอกาสสร้างรายได้เพิ่มมากขึ้นได้ง่ายที่สุด

เพื่อให้เกษตรกรหันมาวิกฤติปัญหาที่เกิดขึ้น กรมปศุสัตว์ได้พยายามค้นคว้าหาทางออกให้กับเกษตรกร โดยเล็งเห็นว่า ผลผลิตที่ได้จากสัตว์นั้นจะสามารถออกมาเต็มศักยภาพได้ขึ้นอยู่กับสุขภาพของสัตว์ สัตว์จะสมบูรณ์ได้นั้นเกิดจากการกินอาหารที่ดี ไม่มีโรค ทำอย่างไรจึงจะได้อาหารที่ดี มีคุณค่าทางอาหารสูง และมีต้นทุนราคาต่ำ สามารถหาได้ง่าย ซึ่งผลจากการวิจัย ค้นคว้า และทดลอง จึงพบว่าหญ้าเนเปียร์ปากช่อง 1 เป็นคำตอบที่สำคัญ

หญ้าเนเปียร์ปากช่อง 1 ทางเลือกใหม่ อาหารสุกรขุนต้นทุนต่ำ

ที่ผ่านมาเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนต้องขาดทุน กำไรน้อยเนื่องจากค่าอาหารขัณฑ์นำมาใช้เลี้ยงมีราคาสูงมาก โดยมีสัดส่วนเป็นต้นทุนถึงร้อยละ 70-75 กรมปศุสัตว์ได้ทดลองนำร่อง โดยเอาหญ้าเนเปียร์ปากช่อง 1 หมักเข้ามาทดแทนอาหารขัณฑ์ร้อยละ 10 โดยเริ่มใช้ที่สุกรน้ำหนักประมาณ 40 กก. ไปจนถึงเวลาจับไปขายน้ำหนักประมาณ 90-100 กก. ผลปรากฏว่า สามารถลดต้นทุนค่าอาหารขัณฑ์ไปได้กว่า 400 บาทต่อตัว และยังส่งผลให้ สุกรมีสุขภาพที่ดีขึ้น ปัญหาเรื่องไอ ท้องเสีย ท้องผูกหมดไป ที่สำคัญมูลสุกรที่ถ่ายออกมาไม่มีกลิ่นคาวไปจากเดิมมาก เพราะกระบวนการย่อยอาหารของสุกรดีขึ้น เนื่องจากกลิ่นที่ขจัดในหญ้าหมักเข้าไปช่วยย่อยอาหารได้ดีขึ้น และเมื่อนำสุกรไปฆ่าและพบว่าปริมาณเนื้อแดงไม่ต่างกันกับการเลี้ยงด้วยอาหารขัณฑ์แบบเดิมเมื่อประสบผลดีจากการทดลองแล้ว ปัจจุบันกรมปศุสัตว์ได้ขยายผลไปเผยแพร่ไปยังจังหวัดต่างๆ ที่มีหน่วยงานศูนย์/สถานีวิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ใน 29 จังหวัด เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรได้รับรู้และนำไปปฏิบัติ

ขยายผลใช้หญ้าเนเปียร์ปากช่อง 1 สุภาพไก่ไข่ และเป็ดไข่

นอกจากสุกรแล้ว วันนี้กรมปศุสัตว์ได้เข้าไปส่งเสริมให้เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีกประเภทไก่ไข่และเป็ดไข่ ได้ทดลองนำเอาหญ้าเนเปียร์หมักเข้าไปทดแทนอาหารหลักเดิมร้อยละ 10 โดยจะเริ่มให้อาหารนี้กับสัตว์ปีกในช่วงวัยสาวก่อนที่จะให้ไข่ ส่งผลให้สุขภาพสัตว์ดีขึ้น แม้มีผลผลิตเท่าเดิมแต่มีคุณภาพดีขึ้นโดยสังเกตได้จากไข่แดงที่มีลักษณะนุ่มกว่าไข่ปกติ และยังส่งผลให้ต้นทุนการผลิตลดลงอย่างเห็นได้ชัด

หญ้าเนเปียร์ปากช่อง 1 ส่วนประกอบหลัก TMR อาหารผสมครบส่วนสำหรับโคนม

ปัญหาของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมวันนี้ คือต้องซื้อฟางมากเก็บไว้ผสมกับอาหารข้นเพื่อใช้เลี้ยงโค เนื่องจากไม่มีเวลาและแรงงานที่จะไปตัดหญ้าสดมาเป็นอาหารให้กับสัตว์เหมือนเมื่อในอดีต ส่งผลให้โคนมวันนี้ได้รับอาหารไม่เพียงพอ ส่งผลถึงสุขภาพโค ทำให้ป่วยง่าย โคนมเป็นสัตว์ นานมีไม่ออกผลผลิตลดลง

กรมปศุสัตว์ได้เข้ามาศึกษา และสนับสนุนให้นำเอาหญ้าเนเปียร์ปากช่อง 1 หมัก ผสมกับอาหารข้น และสารอาหารสำคัญอีกหลายชนิด เพื่อเป็นอาหารผสมครบส่วน (TMR Total Mixed Ration) มีทั้งอาหารข้นและอาหารหยาบอยู่ด้วยกัน โดยเริ่มทดลองที่สหกรณ์โคนมหนองรี อำเภอสำนั จังหวัดลพบุรี โดยสหกรณ์จะรับซื้อจากเกษตรกรผู้ปลูกหญ้าในราคาประกันที่ กก.ละ 140 บาท หญ้าจะบรรจุมาเป็นถุงๆ ละ 20 กก. หลังจากนั้นนำเข้าเครื่องผสมส่วนผสมทุกอย่างอย่างให้เข้ากัน แล้วบรรจุถุงอีกครั้งละ 25 กก. เพื่อให้สะดวกแก่เกษตรกรในการให้อาหารโค เนื่องจากโคนมตัวหนึ่งจะกินอาหารประมาณ 25 กก. ต่อวัน โดยสหกรณ์จะจัดส่งให้เกษตรกรที่เป็นสมาชิกถึงบ้าน นับเป็นต้นทุนราคาที่ 124-125 บาทต่อถุง (ถ้าเป็นอาหารแบบเดิมราคาประมาณ 140-160 บาท)

หลังจากได้รับอาหารผสมครบส่วนลักษณะที่เห็น ปรากฏว่าโคนมมีสุขภาพดีขึ้น มีความสมบูรณ์ขึ้น ได้รับอาหารดีขึ้น

เกษตรกรมีเวลามากขึ้น สามารถใช้เวลาเข้ามาเอาใจใส่สัตว์ ดูแลเรื่องความสะอาดที่อยู่ของสัตว์มากขึ้น ซึ่งนับเป็นผลกำไรที่ได้ในทางหนึ่ง ในส่วนผลผลิตนั้น จากการตรวจวิเคราะห์นม (ที่นำส่งมาจากเกษตรกร) ในห้องปฏิบัติการของกรมปศุสัตว์แล้ว มีแนวโน้มดีขึ้น

ยังมีอีกโครงการหนึ่งที่ได้ทดลองร่วมกับเกษตรกรผู้เลี้ยงในอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม จากเมื่อก่อนโคที่เคยผอมผอม มีลักษณะของความไม่สมบูรณ์พันธุ์ หลังจากกินอาหาร TMR ไปได้สองเดือน ปรากฏว่า ขนของสัตว์มีความมันขึ้นแสดงถึงความสมบูรณ์ของสัตว์มีมากขึ้น สีสันดีขึ้น ปริมาณน้ำนมคงที่ คุณภาพน้ำนมดีขึ้น

ปรับวิธีการเลี้ยงโคเนื้อ

ใช้เนเปียร์ปากช่อง 1 เป็นส่วยอาหาร

จากปัญหาที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ เช่น พื้นที่สำหรับเลี้ยงสัตว์ลดลง แรงงานในครัวเรือนหดหายไป เพื่อแก้ปัญหา กรมปศุสัตว์ได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการเลี้ยงโคเนื้อใหม่ โดยให้หมักและบริเวณที่สัตว์สามารถอยู่ได้อย่างสบายตามแบบที่กรมปศุสัตว์กำหนด และจัดให้เกษตรกรเลี้ยงโคจำนวนอย่างน้อย 5 ตัว มีพื้นที่ปลูกหญ้าเนเปียร์ปากช่อง 1 อย่างน้อย 1 ไร่ เพื่อตัดให้โคกินทุกวัน ซึ่งจะส่งผลให้โคเนื้อเหล่านั้นได้รับอาหารที่ดี โคนมมีความสมบูรณ์ขึ้น มีความสุขขึ้น เกษตรกรจะได้รับผลผลิตเต็มที่ ทั้งยังมีรายได้เพิ่มจากปุ๋ยมูลสัตว์ มีเวลามากขึ้นเพื่อใช้ทำประโยชน์อื่นมากขึ้นกว่าในอดีต และใช้จำนวนแรงงานน้อยลงอย่างเห็นได้ชัด

ในระยะต่อไปจากนี้ กรมปศุสัตว์หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลจากการทดลองนำร่องการลดต้นทุนอาหารสัตว์ด้วยหญ้าเนเปียร์ปากช่อง 1 ที่ประสบความสำเร็จนี้ จะได้ขยายเผยแพร่แนวคิด และวิธีการจัดการไปยังกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ทั่วประเทศได้นำไปใช้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้กรมปศุสัตว์จะยังคงมุ่งมั่น ค้นคว้า พัฒนา หานหาทางใหม่ๆ ในการลดต้นทุนให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ต่อไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้ที่ดีขึ้น มีความสุข มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และมีอาชีพที่ยั่งยืนต่อไปในอนาคต

อาหารผสมครบส่วน (TMR Total Mixed Ration)

สูตรสำเร็จอาหารโคขุน (ต่อการผลิต 1 ครั้ง)

ถั่วเหลือง	41.58 กก.
ข้าวโพด	40.68 กก.
มัน	233.28 กก.
รำ	143.28 กก.
กากน้ำตาล	39.60 กก.
ยูเรีย	14.22 กก.
แร่ธาตุ	1.80 กก.
เกลือ	3.60 กก.
หญ้า (54) ถู	1,282.68 กก.
น้ำหนักรวม	1,800.72 กก.

● หญ้าเนเปียร์ปากช่อง 1 ขุมทรัพย์อาหารสัตว์ ●

หญ้าเนเปียร์ปากช่อง 1 เป็นหญ้าเนเปียร์ลูกผสมสายพันธุ์หนึ่ง เป็นพืชอาหารสัตว์ที่มีศักยภาพสูงทั้งในการให้ผลผลิต และมีความคุ้มค่าทางอาหารสัตว์ตามที่สัตว์ต้องการ เหมาะสำหรับการใช้เลี้ยงสัตว์ โดยเฉพาะสัตว์เคี้ยวเอื้อง เช่น โคนม โคเนื้อ กระบือ แพะ และ ปัจจุบันกรมปศุสัตว์ได้สนับสนุนส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกกันอย่างแพร่หลายทั่วประเทศ หญ้าเนเปียร์สายพันธุ์นี้มีอายุหลายปี โตเต็มที่สูงประมาณ 4 เมตร มีระบบรากที่แข็งแรงแผ่กระจายในดิน ลักษณะลำต้นตั้งตรง ปลูกขยายพันธุ์โดยใช้หน่อพันธุ์ มีลักษณะเด่น คือเติบโตเร็ว ให้ผลผลิตต่อไร่สูง โปรตีนสูง มีความทนทานสูง สัตว์ชอบกิน ทนต่อสภาพอากาศที่ร้อนและแห้งแล้ง ขอบใบไม่คมไม่มีขนที่ก่อให้เกิดอาการคัน痒 มีปริมาณน้ำตาสสูง ทำเป็นหญ้าหมักโดยไม่จำเป็นต้องเติมสารเสริมใดๆ ปรับตัวได้ดีในดินหลายสภาพ แต่จะให้ผลผลิตสูงในดินที่มีการระบายน้ำดี มีความอุดมสมบูรณ์ ไม่มีโรคและแมลงรบกวน เก็บเกี่ยวง่ายปลูกครั้งเดียวสามารถเก็บเกี่ยวได้นาน 6-7 ปี เหมาะกับเกษตรกรที่มีพื้นที่จำกัด

